ALMÆ VNIVERSITATIS HIERANÆ
RECTORE MAGNIFICO

DN. TOBIA JAC. REINHARTH,

JCTO, SACRI PALATII CÆSAREI COMITE, JVRID. FACVLT. ASSESSORE
ET PROFESS. COD. PVBL. ORDIN. CIVITATIS STNDICO
ET CONSVLE,

DISSERTATIONEM INAVGVRALEM JVRIDICAM,

DE SVCCESSIONE FISCI,

CONSENTIENTE
ILLVSTRI JCTORVM ORDINE
PRO CAPESSENDO
GRADV DOCTORALI
SINE PRÆSIDE
HABEBIT

FRIDERICVS Lebrecht Stoltze/

ADVOC. ELECT. SAX. IMMATR.

DIE XVII. DECEMBR. MDCCXXXI.

DISSERTATIONIS JVRIDICÆ INAVGVRALIS

DE

SVCCESSIONE FISCI

§. I.

UNicuique reipublicæ, vel qui eam regit, Imperanti, vi ſummæ poteſtatis jus competere ad tuendam conſervandamque Imperii dignitatem certa ſibi bona, certumque patrimonium comparandi, tralatitium eſt. Solet hoc generaliter *Jus Fiſci* appellari, de cujus vocis Etymologia videri poſt alios poteſt PFEFFINGER ad *Vitriar. T. III. p. 1511.* Sicuti vero varii ſubinde modi in uſum publicum bona quædam conquirendi, vel conquiſita augendi inventi ſunt: ita eo cum primis notiſſimum illud plurimarum civitatum inſtitutum pertinet, quod defunctorum Facultates nonnullis in caſibus, in totum vel ex

parte, in patrimonium publicum redigantur, qua de re Speciminis Inauguralis loco paucis & ad usum morum accommodate nonnulla commentari in animum induxi.

§. II.

Quemadmodum autem nullo negotio intelligitur in præsenti de Successione Fisci tractatione hoc nomine ipsam rempublicam aut Imperantem atque adeo personam jure Fisci gaudentem indigitari, quam vocabuli *Fisci* suppositionem non infrequenter esse testatur TITIUS in *Jure Privat. L. 8. c. 19. §. 1.* ita paucis inquirendum quibusnam in Imperio nostro Romano-Germanico jus Fisci tribui debeat. Ubi quidem primo nemo ambigit, quin Imperatori, utpote Augustissimo Imperii Capiti illud eo magis attribuendum sit, quo clarius id ipsum leges publicæ adstruunt atque confirmant. Conf. *A. B. c. 24. pr.* ibi: *Bonis ejus omnibus fisco nostro addictis Ord. Camer. 1555. p. 2. tit. 9. §.* Wir wollen auch *5. inf.* ubi: Doch in alle Wege dem Kayserl. *Fisco* seiner Gerechtigkeit ‥‥ unvorgreiflich, *Cap. Joseph. art. 26. & Cap. Carol. VI. n. 21.* ubi: Zum Kayserl. einziehen. Plane de antiquioribus temporibus abunde constat, Imperatores nostros amplissimis & tantæ Majestati satis convenientibus reditibus gavisos esse V. SCHWED. *Diss. de Doman. S. Romano-Germ. Imper.* JUNG. *Europ. Herold. T. I. p. 138.* quos inter præsertim commemorari meretur, quod ipsi olim successerint in omnia bona mobilia, Archi-Episcoporum, Episcoporum, Abbatum ac Prælatorum, teste LEHMANNO *in Chron. Spir. L. 5. c. 67. p. 472. 477.* nec non in

in quævis bona vacantia, & indignis ablata. *II. F. 56.* ſed negari non poteſt Regum Germaniæ proventus propter eorum vel negligentiam vel profuſam liberalitatem, vel denique temporum rationes ita decreviſſe, ut jam SIGISMVNDVS Imperator conqueſtus ſit: *nihil Imperio eſſe ſpoliatius, nihil egentius, adeo, ut qui ſibi ex Germanis Principibus, ſucceſſurus eſſet, qui præter patrimonium nihil aliud habuerit, apud eum non Imperium, ſed potius ſervitium ſit futurum* vid. LANSII *Conſult. de Princip. prov. Europ. p. 191. add.* SLEIDAN. *de Stat. Rel. & Reip. Carol. V. L. 17. ubi p. m. 500.* de Granvellano refert, eum in colloquio ſpirenſi intrepide aſſeruiſſe: *quod ex Imperio ne tantillum quidem emolumenti Cæſar habeat.* Inſpecie vero juri ſuccedendi in bona mobilia Prælatorum, ſive eorundem ſpolia colligendi renunciavit jam pridem OTTO IV. Imperator anno 1198. tradente Dn. BOEHMERO *in Jur. Eccl. Prot. L. I. t. 6. §. 68. & L. 3. t. 27. §. 8.* Jus autem occupandi bona vacantia atque ereptitia dudum in manus ſtatuum pervenit, quamvis non nulli hanc facultatem ſaltim intuitu *immediatorum* adhuc Imperatori vindicent: vid. HORN. *Jur. Publ. Prud. c. 45. §. 26.* hoc ipſum tamen valde incertum eſſe non diffitetur ipſe HORN. *c. l.* Ex quibus tandem colligitur, de ſucceſſione fiſci intuitu Imperatorum, Regumque Germaniæ, hodie vix quæri, noſque proin ulteriori hactenus disquiſitione ſuperſedere poſſe.

§. III.

Progredimur ergo ad ſpeciales Germaniæ noſtræ Reſpublicas, utpote in quibus fiſci ſucceſſiones multo fre-

frequentius occurrunt. Præsunt iis status & ordines Imperii, quibus superioritas Territorialis summæ Majestatis æmula, competit, ac vigore hujus etiam jura fisci optimo jure tribuuntur. Non ignoro equidem, esse quosdam juris publici Doctores, qui jura Fiscalia juri Territorii annexa esse negant, ac specialem proin concessionem Imperatoris, sive expressam sive tacitam, ad eorum exercitium requirunt, quorum sententiam non parum juvare videtur *art. 26. Capitul. Joseph.* & *art. 21. Capit. Carol. VI.* ubi : denen mit den juribus fisci belehnten oder dieselbe sonsten durch beständiges Herbringen habenden Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen, vid. NITZSHII *Comment. ad Capitul Joseph. art. 26. n. 22. 23. 24.* Verum enim vero, cum non reperiatur Status, cui fisci jura hodie non competant, merito retinetur, sententia eorum, qui jus Fisci virtute Superioritatis Territorialis usu in Germania recepto ab ordinibus Imperii, exerceri censent, cum PFEFFINGERO *in not. ad Vitriar. T. III. p. 1512.* LYNCKERO *de super, Territ. p. 26.* & *in Anal. ad Struv Synt. J. Cio. L. 49. t. 14. th. 33.* HORNIO *in Jur. Publ. Prud. c. 61. §. 16.* & aliis. Cum vero Nobiles Immediati in numerum statuum non referantur, hinc nova dubitatio exorta est, an & his jura fisci asseri jure queant? In negativam post alios inclinat HORNIVS *in Jurispr. feud. c. 8. §. 42.* nisi forte illi Jus Fisci ab Imperatore vel expresse acceperint vel tacite per præscriptionem immemorialem acquisiverint. Fundant se qui ita opinantur, partim in eo, quod Nobiles Immediati superioritate Territoriali destituantur, partim quod in citatis articulis Capitula-

tionum

tionum Cæsarearum mentio solum fiat Electorum Principum ac Statuum. Sed sicuti prius assertum nullo fundamento nititur, cum Nobilitati immediatæ superioritas Territorialis denegari vix ac ne vix quidem dossit. Vid. PFEFFING. *c. T. III. p. 1136 seqq.* ita in laudatis Capitulationibus ea haud quaquam excluditur, sed expressa potius ejus sub initium articuli fit mentio: Unde modo dictam Nobilitatem Immediatam juribus Fiscalibus non minus gaudere, pro explorato habemus. *Add.* AVCTOR. *meditat. ad Capitul. Joseph. p. 266.* NITZSHIVS *ad Capit. Joseph. 4. 26. n. 33. seqq.* FELTZIVS *de super. Territ. Nob. S. R. J. Immed. denuo adsert. p. spec. §. 22. seqq.*

§. IV.

Ex diverso Nobilibus mediatis, nec non civitatibus municipalibus ac provincialibus quantumvis mero imperio gaudentibus fiscalia jura regulariter non competere in aprico est. Utut enim nonnullis secus videatur existimantibus prædicta jura saltem quoad effectum successionis, fisco alias tributæ in consequentiam necessariam Jurisdictionis criminalis venire, & ad fructus ejusdem pertinere: eam tamen opinionem solide confutat. STRYCK. *de Success. ab Intest. Diss. 5. §. 10. 11. 12.* & pœnarum mulctarumque compendia, cum jure succedendi, à fisci jure dependente, perperam misceri commonstrat. Quod si itaque Status mediati jure hocce uti sibi licere contendunt: specialem Dominii Territorialis concessionem, vel expressam vel tacitam, quæ ex præscriptione immemoriali præsumitur, docere debent, judice STRYCKIO

c. l.

c. l. §. 13. Singulare tamen eſt in Saxonia, quod ibi jus Fiſci non quidem in univerſum ac generaliter, ſed quoad aliquos effectus, imprimis etiam quoad jus quibusdam caſibus bona defunctorum occupandi, cuicunque Magiſtratui, merum imperium habenti adſcribatur, quod ex *Jur. Provinc. Sax. L. 1. art. 28. & L. 3. art. 80.* potiſſimum deducitur, v. Dn. FREISLEBEN *in Diſſ. de jure Fiſci Landſaſſ. §. 23.* quamvis dubia quædam non ſpernenda contra communem dictorum textuum interpretationem moverit THOMAS. in *Diſſ. de Legal. Fiſci Princip. Germ. circa acquiſit. Princip. c. 1. §. 6. lit. y. p. 21.*

§. V.

Vidimus perſonas juris fiſci, & inde promanantium ſucceſſionum fiſcalium participes: conſequens eſt, ut ipſam ſucceſſionem fiſci, ſive eorum qui jure fiſci gaudent, curatius expendamus. Locum vero illa habet, partim ſi quis condito aliquo teſtamento deceſſit, partim etiam ſi ſine ulla voluntatis ultimæ declaratione vitam cum morte commutavit. Priori caſu juxta partitionem STRYCKII *de Succeſſ. ab inteſt. Diſſ. 5. §. 17.* iterum diſtinguendum eſt, utrum quis heredem dignum, an indignum inſtituerit. Si heredem dignum reliquerit, fiſcus regulariter ad hereditatem adſpirare nequit, niſi forte heres inſtitutus voluntatem defuncti intra annum implere recuſet, quo caſu primo ſubſtitutus, vel coheres, dein fideicommiſſarius univerſalis, aut etiam particularis, aut his deficientibus, heres ab inteſtato imo quilibet extraneus admittitur ad hereditatem, ſi cautionem de implenda voluntate

defun-

defuncti offerat, nemine vero cautionem prædictam præstante, in subsidium demum fiscus, si velit, admittitur. *Nov. 1. c. 1. §. 1.* Id quod sicuti eum in finem constitutum est, ut ultimæ defunctorum voluntates omni ex parte ad exitum perducantur: ita facile patet, & fiscum, hoc casu hereditatem cernentem adimplendam mortui voluntatem obstringi, cum quasi ex testamento heres videatur. STRYCK. *c. l.*

§. VI.

Quodsi vero heredem indignum testator reliquerit, id est, talem, qui hereditatis quidem capax est, sed ob grave delictum, illa sese indignum reddidit, tunc fisco semper locus relinquitur, ab indigno illo hereditatem revocandi. Qualia bona hereditaria cum in se quidem acquirantur iis, quibus relicta sunt, acquisita tamen rursus à fisco auferantur, atque heredibus *eripi* dicantur in *l. 26. ff. ad L. Corn. de fals. & in l. 49. ff. de jur. Fisc.* inde ereptitia ab VLPIANO *in Fragm. Tit. 20. §. 16.* appellata sunt. Sed præjudicialis quæstio ante omnia discutienda hic enascitur, num hodienum hæc successionis fiscalis species in usu sit? Negant CHRISTINÆVS, *v. 1. dec. 200. & V. 5. dec. 4.* ANTON. FABER. *de Error. Pragmat. dec. 38. err. 10.* aliique apud LYNCKER. *de bon. ereptit. §. 9.* Intuitu Germaniæ vero idem statuit BEYERVS *in posit. ad ff. tit. testam. quemadm. aper. n. 20. & ad tit. de Reg. Caton. n. 17. p. 484.* Quorum omnium sententia eo redit, indignis relicta hodie magis pro non scriptis haberi, adeoque non fiscum, sed potius eos, qui alias jure vel consuetudine hereditatem nancisci debuissent, succedere, præsertim

cum

cum jus vetus per *Avt. Bona damnatorum C. de bon. præscript.* diserte correctum, & omnis publicatio bonorum, præterquam in crimine læsæ Majestatis, prohibita sit. Verum cum dicta *Avtent.* ad ea, quæ fiscus indignis eripit, plane non pertineat, sed tantum de successione ad mortem damnatorum disponat, horumque facultates in fiscum redigi vetet, de cetero in famoso textu *II. F. 56.* jus vindicandi bona, quæ ut ab indignis Legibus auferantur, inter Regalia ab Imperatore FRIDERICO I. expressis verbis referuntur, de usu contrario vero sufficienter non constet: nos adstipulari malumus illis, qui regulam & jus hodieque pro fisco esse asserunt, v. SCHILTER *Ex. ad ff. XXXIIX. §. 182.* LYNCKER *c. Diss. §. 9. 10.* STRYCK. *Us. Mod. ff. Tit. de his quæ ut indign. §. 1.* MEV. *P. 5. decis. 153.* De cetero facilius concedi potest, non omnes hodie pro indignis haberi, qui jure Romano tales fuerunt, sic qui necem defuncti ultus non fuerat, indignus esse censebatur, hereditatemque amittebat, *L. 5. §. 1. ff. de SCto Sil.* quod tamen hodie non obtinere fatetur post CARPZOVIUM & HERTIUM ipse STRYCK. in *Us. Mod. ff. tit. de SCto Silan. §. 2. & ad tit. de his, quæ ut indign. §. 6. in fin.* Porro tutor pupillam in matrimonium ducens, ex ejus testamento nihil penitus acquirere poterat, sed hoc lucrum ei, utpote indigno, a fisco eripiebatur, *l. 2. §. 1. ff. de his quæ ut indign. l. f. ff. de legat. 1.* Sed & hoc cum usu fori non convenire, ipse agnoscit STRYCK. *c. Tr. & tit. §. 4.*

§. VII.

Hisce præsuppositis, operæ pretium fore puto, si

potio-

potiores casus, quibus quis pro indigno habetur, ac proin successioni fisci locus hodienum est, paucis recensuero. Hos inter occurrit 1) si ipse testator heredem post testamentum conditum heredem vel in codicillis vel per epistolam, ob ingratum ejus animum, indignum dixerit *l. 12. ff. de his quib. ut dign. l. 4. C. eod.* ubi circa lectionem textus posterioris observandum, quamvis à CUJACIO, GOTHOFREDO, aliisque particula negativa eidem inserta fuerit, ita ut legatur: *Voluntatem suam non mereri unum ex heredibus &c.* attamen lectionem communem, quae particulam illam non habet, commode retineri posse, monente GUNDLINGIO in *Gundling. P. IX. Obs. 3.* 2) si quis defunctum testatorem dolose occidit, veluti veneno, *L. 7. §. 4. ff. de bon. damnat.* vel saltem occasionem mortis praebuit, ita ut per ejus negligentiam & culpam is, à quo heres institutus mortuus sit. *L. 3. ff. de his quae ut indign.* Indignus quoque 3) est, qui testatorem ad testandum coegit, vel eidem impedimento fuit, quo minus testamentum conditum mutaret, *L. 1. pr. ff. si quis aliquem testar. probib. l. 19. ff. d. his quae ut indign.* Nec minus 4) si adulter adulteram, vel haec illum heredem instituerit *L. 13. ff. ibid.* aut 5) miles mulierem stupro cognitam *L. 14. ff. eod.* id quod relictum ad fiscum pertinet. Idem 6) dicendem, si heres institutus *tacite sive clam*, adeoque in fraudem juris fidem accommodat de hereditate in capaci restituenda *l. 10. pr. l. 18. ff. eod.* Plures quidem indignitatis causae passim intuitu heredum testamentariorum recenseri solent: verum illae passim usu destituuntur, partim plane admitti non debent, cum in

legibus diserte non contineantur, expeditum vero sit, pro indignis haberi non posse, nisi qui ab ipsa lege ob causas expresse definitas pro talibus declarantur. LYNCKER. *c. Diss. de Bon. ereptit. §. 4.* STRYCK. *de Success. ab intest. Diss. 12. c. 1. §. 2.*

§. VIII.

Ut vero in casibus memoratis fiscus admitti bonaque heredi indigno relicta eidem eripi possint, ante omnia, requiritur, ut indignus testatorem supervixerit; quod si enim vivo testatore decesserit fisco locus esse nequit. *arg. l. 25. §. 1. ff. d. his quæ ut indign.* Dein causæ cognitio accedat necesse est; neque enim fiscus via facti procedere, aut ab executione incipere possessionemque indigni confestim invadere potest, sed in persecutione juris sui justitiæ vigorem admittere tenetur. *l. 5. C. d. Jur. Fisci.* Finita vero cognitione, si heres pro indigno per sententiam declaretur, ad fiscum bona hereditaria perveniunt, & quidem si ea in diversis territoriis sita sint, immobilia eripit fiscus ejus territorii, in quo sita sunt, mobilia vero cedunt fisco territorii, sub quo defunctus domicilium habuit. LYNCKER *c. Diss.* §. *8.* De cetero fiscus, qui hereditatem indigni abstulit, sine dubio transit in locum heredis, atque adeo instar heredis, vel saltim bonorum possessoris esse videtur. PEREZ *in C. d. Jur. Fisc. n. 31.* Unde legata a defuncto relicta præstat. *l. 16. §. 2. ff. d. his qu. ut indign.* & dum in privati jus succedit, privati quoque jure utitur *l. 6. ff. de Jur. Fisc.* hinc etiam aes alienum solvit, ut ut non ultra vires hereditatis, nec amplius, quam pro æstimatione bonorum, sive inventarium fecerit,

sive

ſive non fecerit. PEREZ *c. l. n. 31.* quapropter non inepte *heres Vicarius* appellatur à STRYCK. *de ſucceſſ. ab inteſt. D. 5. c. l. §. 46.* & heredi ſimilis eſſe dicitur LYNCKERO *in Anal. ad Struv. Synt. Civ. d. jur. fiſc. th. 36. in f.*

§. IX.

Tranſeo nunc ad alteram ſpeciem ſucceſſionis fiſci, quæ locum ſibi vindicat, ubi defunctus inteſtatus deceſſit. Circa quam notandum I.) Fiſcum admitti etiam ad ſucceſſionem quotieſcunque heres ab inteſtato indignus eſſe judicatur. Quod fit a) ſi is defunctum doloſe occiderit vel mortis cauſam præbuerit, v. *ſupr. th. 7.* quod in ſpecie procedit, ſi conjux conjugem necaverit ſaltem intuitu portionis ſtatutariæ, conf. STRYCK. *de ſucceſſ. ab int. D. 5. c. l. §. 26. ſeqq.* b) ſi defunctum in furorem lapſum neglexerit, neque alius ſuis ſumtibus eundem aluerit atque curarit vid. *Nov. 115. c. 3. §. 12.* c) ſi defunctum impedierit, quo minus potuerit teſtari. *l. 1. pr. l. 2. pr. ff. ſi qu. aliqu. teſtar. prohib.* In quibus caſibus eadem obtinere arbitramur quæ §pho præcedente dicta ſunt.

§. X.

Porro II.) ſucceſſioni fiſci locus eſt, ſi forte Gallus, qui jus indigenatus in Germania non eſt adeptus, ibidem decedat. Quia enim Rex Galliæ contra exteros & imprimis Germanos eo jure utitur, ut, ſi non impetrato Reſcripto, quod vocant *Naturaliſationis* in Gallia fatis fungatur, eorum bona ſibi vindicet, quod jus *Albinabigii* ſive *Albinatus*, vel juxta alios jus *Advenati*, itemque *Applicationis* vocatur. Vid. STRYCK *de ſucceſſ.*

ceff. ab inteft. D. I. c. 4. §. 30. hinc Principes Germaniæ jure retorſionis Gallorum in Germania morientium bona optimo jure capiunt, eaque cognatis defuncti in Gallia commorantibus denegant. Et quamvis ex innata Germanorum erga peregrinos humanitate eos ſæpe ab hoc jure talionis abſtineant, nec in Camera illud admitti velit SCHILT. *in Diſſ. d. jur. Peregrin. §. 22.* poſſe tamen à Statibus Imperii, ſi velint, hoc jus in uſum deduci, ex iis patet, quæ de Gallo quodam in terris Saxonicis anno 1723. mortuo commemorat Dn. RECHENB. *in Diſſ. d. Vindiciis Jurium Reipubl. & Fiſci in Doctr. Retorſ. §. 17.*

§. XI.

Deinde III.) ad fiſcum devolvitur ſucceſſio, ſi defunctus *ab in teſtato nullum ex qualibet linea ſanguinis vel juris titulo heredem* reliquerit, atque adeo bona ejus vere vacantia ſint. Vid. *l. 4. C. d. bon. vacant.* Utitaque hereditas vacare dicatur, tria requiruntur 1.) ne teſtamentum adſit, *per l. c. 4. ubi inteſtatus, adde l. 114. §. 2. ff. d. legat. 1.* ubi: *qui inteſtatus decedit, & ſcit bona ſua ad fiſcum perventura vacantia.* 2.) Ut non extet heres ex qualibet linea ſanguinis, *c. l. 4. i. e.* ut non ad ſit agnatus, vel hodie poſt *Nov. 118.* cognatus ex quacunque linea, deſcendente, aſcendente vel collaterali. Sunt equidem nonnulli ex interpretibus, qui cognatos aut agnatos usque ad decimum gradum ſolum admitti cenſent, ulteriores vero excludi à fiſco autumant, ob *§. fin. I. de ſucceſſ. cognat.* Sed cum huic opinioni expreſſe repugnet *§. 3. I. de legit. agnat. ſucceſſ.* ubi: *etiam longiſſimo gradu*, nec non *Nov. 118. c. 3. §. 1.* ubi: *omnes*

dein-

deinceps à latere cognatos, eam merito deferimus & potius in contrarium ſtatuimus, quod cum ſucceſſio ſanguinis jure deferatur, conſanguinitas vero in nullo, etiam extremi gradus agnato, deficiat, hæc quoque jus & effectum ſuum amittete non debeat. Nec obſtat *al. leg. §. f. I. de Succeſſ. cogn.* Nam textum curatius inſpicienti patebit liquido, Imperatorem jus ſuccedendi haudquaquam decimo gradu voluiſſe concludere, & ulteriores à ſucceſſione removere, ſed potius declarare omnes agnatos, *& ſi decimo gradu ſint*, i. e. longiſſimo, ad ſucceſſionem admitti debere. Plane ſecundum MODESTINVM in *l. 4. ff. de grad. & affin.* non facile ſeptimum gradum quis excedit, & ultra eum fere gradum rerum natura cognatorum vitam conſiſtere non patitur. Dum igitur Imperator decimi gradus, quem multo difficilius extiturum eſſe credidit, mentionem injicit, hoc ipſo prolixiſſimam omnes omnino agnatos ad ſucceſſionem vocandi voluntatem ſatis diſtincte teſtatus eſt. Aliud adhuc dubium movet ac ſimul reſolvit Dn. STRYCK. *de Succeſſ. ab inteſt. D.S.c. I, §. 24.* Denique 3) nullum heredem *ex juris aliquo titulo* adeſſe oportet. *c. l. 4. C. de bon. vacant.* Quo nomine intelliguntur, qui non ex ratione ſanguinis, ſed ex ſingulari juris vel Civilis vel Prætorii diſpoſitione ad ſucceſſionem vocantur, fiſcoque præferuntur. Quorſum ſpectant 1) Conjuges *v. tit. ff. Und. Vir & Uxor.* quod in Saxonia Electorali quoque uſu ſervari, ac fiſcum per conjugem ſuperſtitem excludi memorabili præjudicio confirmavit Dn. FRIESS. *in Diſſ. de Bon. Poſſ. Unde Vir & Uxor §. 20. 37. & 38.* 2) Socius liberalita-

ralitatis Imperialis, *l. Un. C. si lib. imp. soc. sin. hered. decess.* quam legem peculiari dissertatione illustravit MOLLENBEC. *add.* STRYCK. *c. l. §. 29. 30. & 31.* 3.) Collegia non nulla, quibus specialiterer succedendi jus cum exclusione fisci concessum est. Sed cum hæc res usu fere destituatur, nobis supervacaneum videtur, in recensendis hisce Collegiis prolixis verbis commorari. Adeat, cui volupe est, STRYCK. *c. l. §. 32-38.* Majorem utilitatem habet quod 4.) Ecclesia in bonis Clerici defuncti fiscum excludat *p. l. 20. C. de Episc. & Cler.* quem textum in desuetudinem non abiisse adstruit HORN. *ad Schilt. J. J. Can. L. 1. t. 18. §. 7.* ad Academias vero extendit STRYCK. *c. l. §. 39. vid. tn.* SCHWENCK. *de Jure Academico ii success. fisc. th. 52.*

§. XII.

Quodsi itaque omnes heredes testamentarii & legitimi, hique tam ex linea sanguinis, quam juris titulo alias succedentes, deficiant: fisco demum successio patet. Equidem non nescio, esse quosdam JCtorum, qui vocabulum *successionis* hoc loco ferre non possunt existimantes, fiscum bona ejusmodi haud quaquam jure heredis aut successionis, sed superioritatis & Regalium autoritate occupare, quam sententiam tuetur BACHOV. *ad Treutl. V. 2. Disp. 16. th. 1. lit. f.* SCHWED. *in Introduct. in Jus Publ. P. spec. Sect. 2. c. 15. §. 11.* HERTIVS *d. Superior. Territ. §. 52.* Sed observandum esse has locutiones *fiscus succedit in bonis vacantibus, & eadem jure Regalium occupat*, non continere justam oppositionem. Hoc ipsum etenim, quod fiscus jure hereditario in bonis vacantibus succedere possit, & quod

alii

alii ab hac ſucceſſione arceantur, Regale & pars ſuperioritatis eſt, manetque Regale, quamvis fiſcus bona vacantia, ut heres occupet, quod jam recte advertit STRYCK. *c. l. §. 46.* Hinc eſt, quod fiſcus hereditatis petitione agat, & ad onera hereditaria teneatur omniaque jura in illum tranſeant, teſte MEVIO ad *Jus Lubec. Part. 2. tit. 2. art. 14. n. 80. & 81.*

§. XIII.

Quamvis autem bonorum vacantium dominium ſtatim à morte ultimi poſſeſſoris, ſine herede defuncti ad fiſcum tranſire dicatur, ita ut ſine ſententia ignoranti etiam fiſco proprietas quæratur. MEV. *c. l. n. 67. 68. & P. 3. Dec. 102. n. 1.* Poſſeſſio tamen non æque tranſit, ſed apprehendenda eſt. *arg. l. 23. ff. de A. vel A. Poſſ.* Antequam vero hoc fieri poſſit, proclamata publice affiguntur, quibus nunciatur bona illa hactenus heredem non habere, vel ſaltim de tali non conſtare; ideoque fiſcum eadem occupaturum; quodſi autem qui jus ſe habere putet in ejusmodi bonis ſuccedendi is ſimul monetur ut intra ſtatutum ac præfinitum tempus compareat, juraque ſua alleget. Termino præfixo elapſo, ſi nullus contradicens, qui hereditatem ſibi competere autumet, veniat, tunc recte fiſcus eam occupat, & quidem propria autoritate. MEV. *ad J. Lub. c. l. n. 70.* Quanquam ſatius ſit, ſententiam declaratoriam etiam hac in ſpecie intervenire. At ſiquis reperiatur, qui jus aliquod ſuccedendi ſibi afferat: fiſco occupandi licentia non patet ſed cauſæ cognitio & ſenten-

tentia per quam bona vacantia esse, declaretur, opus est. Idque multo magis obtinet, si quis jam bonorum ejusmodi possessionem adprehendit, quem fiscus vi expellere nequit, sed judicio contra eum contendere debet. v. MEV. *c. dec.* adde PEREZ. in *C. de Bon. Vacant. n. 29. seqq.* STRYCK. *de Success. ab int. Diss. 5. c. 1. §. 42. & 43.* Quodsi denique post lapsum definiti termini aut etiam post factam jam à fisco bonorum vacantium occupationem quis compareat qui hereditatem sibi consanguinitatis jure deberi affirmat, insimulque se de aperta hereditate nil quicquam nec ex proclamatione rescivisse pertendat, an adhuc audiendus sit? quæritur. Ubi nobis quidem affirmativa nec iniqua nec à ratione juris aliena videtur. Certe ignorantiam facti nemini nocere debere in confesso est, quamvis non diffiteamur, ignorantiam hanc, quam talis contradictor alleget, juramento nonnunquam probandam esse, præsertim si quædam præsumtiones contra eundem militent. EINSIEDLER *de Regal. c. 3. n. 135.*

§. XIV.

Si ergo bona vere vacantia & consequenter Successioni fisci locus relinquendus, bona defuncti vero in diversis sita sint: distinctio supra §. 8. proposita etiam heic adhibenda erit, ut scilicet bona mobilia, ubicunque locorum deprehendantur fisco illius loci vel Territorii, in quo demortuus domicilium habuit, cedant, immobilia vero ad illum fiscum spectent, ubi eadem situ sunt. Ex quo fluit quod, cum fiscus succe-

cedens juxta §phum 12. *in fin.* etiam æs alienum defuncti ſolvere teneatur in prædicto caſu iſthæc debitorum à defuncto contractorum exſolutio pro rata bonorum, quæ ad quemque fiſcum devolvuntur, non tamen ultra vires hereditatis, fieri debeat. STRYCK. *c. Tr. D. S. c. 1. §. 47. 48.* Sed hinc nova exſurgit quæſtio, num fiſcus ad inventarii confectionem inſtar aliorum heredum præciſe adſtrictus ſit? Communis quidem ſententia ab hac neceſſitate fiſcum abſolvit. Sed contrarium ſolidiſſime demonſtrat STRYCK. *c. l. §. 52. ſeqq.* cujus ſententiam meam facere equidem nullus dubito.

§. XV.

In eo tamen prælaudato Autori adſtipulari non poſſum, quod jus fiſco ratione bonorum vacantium competens etiam ad feuda mere hereditaria extendat, ita, ut ipſum dominum directum â fiſco excludi arbitretur. Conf. *c. Tr. D. S. c. 2. §. 5.* Quamvis enim urgeat, talia feuda pro omnibus omnino heredibus, etiam extraneis, concedi, & ſic ad fiſcum eo magis tranſire poſſe, quo evidentius ſit, Dominum de feudo mere hereditario aliquem inveſtientem, dominium utile non prius voluiſſe recipere, quam omnis heres teſtamentarius & legitimus defecerit, hoc vero, ſi fiſcus ſuccedat, non contingere, cum & hic pro herede legitimo reputandus ſit: attamen validiora eſſe, quæ pro contraria ſententia adferuntur, argumenta, nemo facile inficias iverit. Neque enim temere credendum eſt

dominum feudum mere hereditarium alicui concedentem omnem penitus consolidationis spem in perpetuum sibimet adimere, atque rem ad manum mortuam transferre voluisse. Hæc etenim successio fisci plane subsidiaria est, & locum non invenit, quousque aliquis adest, qui vel ex qualibet linea sanguinis vel *juris titulo* ad hereditatem adspirare potest. Vid. supra §. II. Jam vero heic adest Dominus, dominium directum cum spe consolidationis conjunctum habens, ad quem propterea secundum ordinariam juris feudalis dispositionem utile dominium confestim rediisse videtur, ita ut fisci nullæ partes esse hactenus queant. Consentit HORN. *in Jurispr. Feudal. c. 16. §. 23.*

§. XVI.

Quemadmodum vero eæ, de quibus hucusque actum est, successiones fiscales per universam Germaniam obtinent: ita in non nullis provinciis ac territoriis Germaniæ quædam adhuc Fisci successiones singulari jure receptæ sunt, de quibus nonnulla addere operæ pretium fore, confido. Scilicet huc referri potest, IV.) Successio Fisci in rebus ad Geradam spectantibus in Terris Saxonicis non nunquam locum in veniens. Tribus quippe casibus fiscus ibi in Gerada succedere potest: 1.) Si femina, nulla plane cognata relicta, obeat, 2.) Si cognata superfit quidem, sed in loco vel provincia commoretur, ubi Gerada prorsus incognita est, 3.) si cognata proxima intra annum Saxonicum Geradam non petierit. Quam successionem specialissimam

ſimam ſolidiſſime ex hauſit Magn. Dn. D. JOAN. FLOR. RIVINUS. *in Diſſert. de Succeſſ. Fiſci in Gerad.* Primum caſum quod attinet, fiſcus Geradam ut vacantem conſequitur, & hinc ea, quæ de jure fiſci quoad bona vacantia commemorata ſunt, etiam hic applicari poſſe videntur. Hoc tamen ſingulare eſt, quod licet alias bona vacantia etiam geradica jure Saxonico ad illos Magiſtratus perveniant, qui jurisdictione ſuperiori ſive alta gaudent, juxta §. 8. ſi tamen clerici vidua, nulla cognata relicta, decedat, Gerada tunc non ad Magiſtratum, ſed Principem deferatur, teſte CARPZ. *in Conſiſt. P. 3. def. 9.* BARTHIO *de Gerada c. 2. §. 14. lit. f. p. 63.* Id quod confirmat Magn. Dn. RIVINUS. *c. l. §. 9.*

§. XVII.

In ſecundo caſu fiſcus jure retorſionis geradam occupat. Quodſi enim femina in Saxonia decedens cognatam relinquat quidem, ſed in loco vel Provincia degentem, ubi jus Geradæ uſu non ſervatur, hæc pariter Geradam in Saxonia petere nequit, cum prorſus ejusdem ſucceſſionis incapax eſſe cenſeatur. Finge, feminam in Saxonia decedere & relinquere fratrem ibidem commorantem, & conſobrinam, quæ viro extra Saxoniam, ubi Geradæ jus incognitum eſt, nupſit: Conſobrina hæc Geradam defunctæ exigere nequit; nam ſi illa prius decederet, relicto fratre,, & conſobrina in Saxonia degente, hæc extra Saxoniam non admitteretur ad ſucceſſionem in rebus, Geradicis;

 ſed

ſed à defunctæ fratre, etiam quod res, quas Saxones ad Geradam referunt, excluderetur. Æquum ergo eſt, ut æqualitas conſervetur inter diverſorum Dominorum Territorialium ſubditos. In caſu itaque paulo ante propoſito, quia Gerada non poteſt deferri defunctæ fratri, cum maſculi jure ſuccedendi in bonis Geradicis careant, ſi non adſit cognata in Saxonia degens, ad fiſcum eadem devolvitur. Vid. BARTH. *de Gerad. c. 2. §. 14. p. 61. junct. c. 7.* §. *47. p. 739. ſeqq.*

§. XVIII.

Quoad tertium caſum notari meretur, quamlibet cognatam, cui Gerada debetur, illam intra annum & diem petere teneri, alioquin per præſcriptionem annalem, quæ & intuitu aliarum rerum mobilium in Saxonia obtinet, ab illa excluditur vid. BARTH. *c. Tr. c. 8. §. 20. & 21.* Quam primum igitur cognata, ad quam Gerada devoluta erat, jure eam petendi excidit, fiſcus eandem vindicare poteſt. Quodſi autem nec fiſcus intra annum eandem exegerit, an & ille exceptione præſcriptionis annalis removeri queat, ambiguum videtur. BARTHIUS *cit. §pho 21. in fin. p. 780.* cenſet, non eſſe hac parte pinguius jus tribuendum fiſco, quam proximæ cognatæ, conſequenter elapſo anno Saxonico fiſcum non audiri. At reſtitutione in integrum fiſco ſuccurrendum eſſe, eo, quod jure minorum gaudeat, in contrarium exiſtimat Magn. Dn. RIVINUS *c. Diſſ. §. 36.*

cujus

cujus ſententia utique juri magis conſentanea ac conſona videtur. Ceterum annus ille ratione initii utilis eſt, & â tempore ſcientiæ & cognitionis, Geradam ſibi delatam eſſe, computari debet monente & BARTHIO & Magn. D. RIVINO *loc. cit.* Tandem ſilentio non prætereundum, fiſcum ſive retorſionis ſive alio quocunque jure Geradam capiat, ad æs alienum defunctæ in ſubſidium, teneri v. Præn. Dn. RIVIN. *c. l. §. f.*

§. XIX.

Quæ de Gerada dicta ſunt, ea quoque V.) ad rès expeditorias, das Heer-Geräthe oder Heergewette, applicari poſſunt. Argumentum quippe frequens & probabile eſſe dicitur, quod à Gerada ad res expeditorias ducunt Doctores Saxonici. Fiſcus igitur & in his rebus ſuccedit, ſi 1) nulli omnino agnati, ad fuerint vel 2) illi in loco habitent, ubi rerum expeditoriarum nulla ratio habetur, vel 3) agnati intra annum ejusmodi res non petierint. De qua præſcriptione annali tamen adhuc obſervandum, plures Doctores Saxonicos in ea verſari opinione, quaſi per eam ſolum qualitas rerum expeditoriarum extinqueretur, ita, ut lapſo anno non amplius pro talibus haberi poſſint, ſed velut res hereditariæ conſiderari debeant, ac proin excluſo fiſco ad filias vel cognatas transferri queant, id quod etiam ratione præſcriptionis rerum Geradicarum aſſerunt, hactenus, ut lapſo anno non ſtatim â fiſco occupari, ſed, amiſſa rerum

uten-

utensilium qualitate ad masculos devolvi possint. Conf. BARTH. *c. Tr. c. 8. §. 24.* sed negare non possumus eam sententiam nobis valde dubiam videri. Ista quidem admissa, sequeretur, tertium hunc successionis fiscalis modum plane exulare debere, fiscoque, si defunctus vel defuncta aliquos saltem heredes reliquerit, nunquam locum esse, quod tamen communibus omnium ferme Jure-Consultorum Saxonicorum Præceptis repugnat: accedit, quod agnatus vel cognata amisso per præscriptionem annalem jure res expeditorias vel Geradam petendi, pro non existente habeantur, hinc quia feminæ rerum expeditoriarum, masculi autem rerum utensilium prorsus incapaces sunt, non potest non fiscus ad successionem admitti. v L. R. *L. 1. art. 27. & 28.* Magn. Dn. RIVINVS *cit. Diss. §. 35.*

§. XX.

Superest, ut VI) paucis adhuc agamus de singulari fisci in multis Germaniæ provinciis usitata successione, quæ in bonis *Hagestoltziorum* obtinet. Definitur autem *Hagestoltzius*, quod sit persona, quæ de nuptiis ineundis pro more regionis non satis fuit sollicita, nec intra terminum peremtorium in civitate receptum, conjugem conquisivit, adeoque juri *Hagestoltziatus* jam subjacet. Ipsum jus vero *Hagestoltziatus* est jus Superiori competens ad se recipiendi hereditatem defuncti *Hagestoltzii*, vel ejus partem v. KRESS. *de jure Hagestoltziatus præcipue in Ducatu Guelpherbyt. c. 2. §. 5. p. 17.* Instituti nostri ratio non fert, ut in explicanda

vocis

vocis hujus originatione, aliisque ad eruendam juris *Hagestoltziatus* naturam & vim pertinentibus controversiis, nostra etiam ætate agitatis, desudemus, hoc potius annotasse suffecerit, quod fiscus in bona ejusmodi cælibis mortui, exclusis Parentibus & collateralibus, in locis, ubi jus memoratum viget, succedat, & quidem nonnunquam in bona omnia promiscue, alibi ut in Ducatu Brunsuicensi, in bona solum, quæ noviter ab *Hagestoltzio* acquisita, alibi rursus in sola mobilia, ut adeo mores cujuscunque regionis hic potissimum attendi debeant. BEYER. *pos. jur. Germ. L. 2. c. 12. n. 25. seqq.*

§. XXI.

Tandem etiam attingendum erit, qua ratione jus succedendi fisco tributum, per præscriptionem extinguatur. Hic scilicet quæstio non est de rebus fisco jam jam actu quæsitis, sed adhuc quærendis, hinc præscriptio quadragenaria, quæ intuitu rerum fiscalium alias introducta est, *l. 4. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* hic locum habere nequit. Distinguendum igitur erit, inter bona vacantia & reliqui fisci emolumenta. Illa quod concernit, rursus dispiciendum est, utrum fisco sint nunciata, & ab eo neglecta, annon? Priori casu præscriptio quadragenaria sufficiet, *l. 1. C. de Quadrienn. præscr.* ubi hoc ipsum notum esse dicitur. Posteriori vero præscriptio ordinaria requiritur *l. 18. ff. de usurp. & usuc.* hoc est, quoad mobilia præscriptio triennii, quoad immobilia vero decennii, BERGERI

Oeconom. Jur. L. 2. tit. 2. §. 23. p. 257. EV. OTTO *ad §. 9. J. de Usucap.* Quoad reliqua fisci emolumenta, e. c. si indigno hereditas aufertur, præscriptio XX. annorum custoditur, nisi in quibusdam causis minora tempora servari specialiter constitutum sit. *l. 13. ff. de divers. tempor. præscr.* De præscriptione annali, quæ in Saxonia intuitu Geradæ & rerum expeditoriarum observatur, supra §. 18. & 19. jam mentio injecta. Quoad præscriptionem rerum jure *Hagestoltziatus* ad fiscum delatarum non satis inter Doctores convenit. Juxta Illustr. Dn. WERNHER. *in Dissert. de jure Hagestoltz. §. 34.* ea, quæ occupationi bonorum vacantium præfinita est, præscriptio locum in iis habet. Aliter sentit Dn. KRESSIVS *cit. Diss. c. 7. §. 7. p. 111.* ratus, successionem fisci in bona ab *Hagenstoltzio* acquisita, eo quod sit species successionis statutariæ seu juris Civilis provincialis, nonnisi XXX. annorum præscriptione extingui. Nobis vero ob generalitatem *d. l. 13.* præscriptio vicennaria sufficere videtur, nisi forte aliud legibus provincialibus cautum sit.

§. XXII.

Habes hic L. B. quæ in præsentiarum speciminis loco de materia successionis fisci comentari, mihi integrum fuit. Labor subitus est, fateor, quem tamen inopinato loco & tempore suscepisse profiteri quoque hisce, non erubesco. Temere hinc me accusabis, si thema ipsum tritum, & ab aliis ante tractatum reprehendendum autumes, si adhuc limam expo-

scere

ſceie affirmes, ſi res hic, quas alii fuſius pertractare repoſitas nominaveris. Circumſtantiæ nimirum, ut ajunt, variant interdum applicationem. Unicum mihi hinc ſufficiet, tibi hoc fateri, alterum vero exposcere, ſcilicet ut hunc laborem ita repures, quem terminus octo dierum inchoavit, peperit terminavit.

TANTUM.

Co-

COROLLARIA.

I.

TVrpe eſt Patricio & Nobili, Jus, in quo verſatur, ignorare.

2.

Quilibet privilegio pro ſe introducto renunciare poteſt.

3.

Feminæ ab omni virili officio merito arcentur.

4.

An Sacerdotalis copula eſſentiale matrimonii conſtituat? quæſitum fuit.

5.

Femina ſoluta majorennis de hereditate tranſigere ſine Curatore non poteſt.

6.

Illatio dotis in dubio non præſumitur.